

Anotace zajímavé regionální literatury

Viktor Sýkora¹

Otisky času, báňská činnost ve Středočeském kraji

Josef Velfl a kolektiv

Vydal Středočeský kraj v roce 2007, 136 stran

Kniha „Otisky času“, kterou vydal na konci roku 2007 Středočeský kraj, není jen reprezentativní publikací na křídovém papíře, ale také kvalitně zpracovaným dílem, které se věnuje tématu těžební činnosti na území středních Čech. Pod vedením ředitele příbramského muzea se na publikaci autorsky podíleli pracovníci muzeí v Příbrami, Kutné hoře, Jílovém u Prahy a Berouně. Publikace završila společný projekt těchto muzeí „Montánní činnost ve Středočeském kraji“, o kterém bylo referováno v minulém čísle sborníku Český kras. V knize „Otisky času“ jsou informace uspořádány přehledně chronologicky, od mladšího neolitu až do současnosti. Největší prostor logicky zaujímají nejvýznamnější a nejznámější těžební oblasti Kutná Hora a Příbram. Nejsou však opomíjeny ani ostatní, méně známé lokality s historií těžby, nevymýšlí Berounsko a Hořovicko. Lze říci, že se kolektivu autorů podařilo připravit zajímavou, čtivě napsanou publikaci nejen pro specialisty v oboru, ale také pro širokou veřejnost.

Minulost Berounska 11

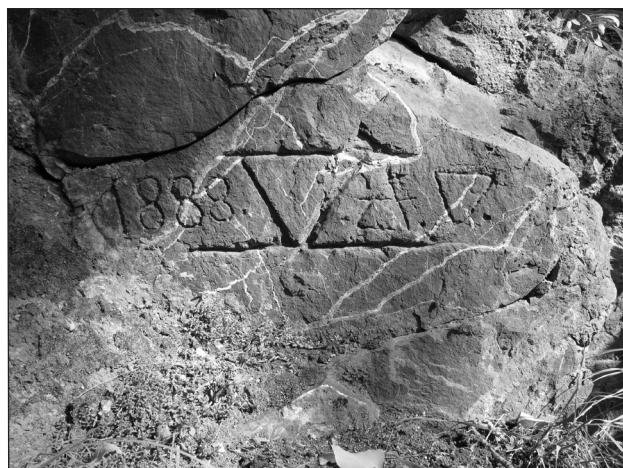
sborník Státního okresního archivu v Berouně

Vydal Státní oblastní archiv v Praze v roce 2008, 360 stran

Sborník Minulost Berounska každoročně sestavuje Státní okresní archiv v Berouně. V roce 2008 vyšel v pořadí již jedenáctý díl. Stejně jako v předchozích svazcích, i v tomto najdou zájemci o historii Berounska řadu zajímavých článků. Těžiště letošní publikace spočívá především ve dvou rozsáhlých studiích. První se zabývá rekonstrukcí hradu Karlštejna z druhé poloviny 19. století a poskytuje nám na ni pohled z neobvyklého úhlu. Po jejím přečtení leckterý čtenář možná přehodnotí své pochybnosti o postojích současné společnosti k péči o památky. Druhá studie je pokračováním práce o berounské okresní organizaci kolaborantského Kuratoria pro výchovu mládeže, jejíž první část byla publikována v devátém svazku sborníku. Součástí textu jsou i citace z dosud nezveřejněných záznamů, pocházejících z poválečného vyšetřování funkcionářů této organizace.

Ve sborníku dále najdeme články, vztahující se k roků s „osmičkou“ na konci; konkrétně portrét strážmistra Křepely, zabitého henleinovci v roce 1938 a dále konfrontaci autentických vzpomínek pamětníka let 1968–70 s popisem událostí, jak jsou zaznamenány v okresních stranických dokumentech. Prostor je dán také tradičním příspěvkům o historii místních tvrzí a regionálních církevních dějinách. Nechybí rubrika zpráv a anotací s bibliografií.

Errata k Českému krasu XXXIII (2007)

Obr. 1. Značka na skalní stěně u Vitáčkova mlýna na Berounce.
Foto Karel Žák.

Do článku K. Žáka a L. Elledera s názvem „Povodňová historie v krasovém kaňonu řeky Berounky v okolí obce Srbsko v posledních dvou stoletích“ (Český kras XXXIII, str. 9–15) se vloudily dvě nepřesnosti.

1/ U jedné z menších zimních povodní, uvedených v tabulkách 1 a 2 v tomto článku, je správné datum kulminace nikoliv 19.3.1940, jak bylo uvedeno, ale **15.3.1940**.

2/ Nalezená značka s datací 1888, vytesaná na skalní stěně (obr. 1) nedaleko bývalého Vitáčkova mlýna na levém břehu řeky Berounky pod Berounem, která je ve výše uvedeném článku zmiňována na několika místech, a ke které se nepodařilo nalézt v archivních materiálech odpovídající povodeň, s největší pravděpodobností není povodňovou značkou. Jedná se zřejmě o **cejch**, nebo také **normální znamení**, právě od Vitáčkova mlýna. Cejch mlýna je značka, od které se odměřují výškové míry ve mlýně, zejména úroveň hladiny, po kterou může mlynář nadržovat vodu. Nejstarší cejchy jsou známy již ze středověku, jejich hromadné obnovování vyplynulo ze Zákona o vodním právu ze dne 28. srpna 1870 a často byly zachyceny ve Vodních knihách se sbírkami vodopisných map a listin, které byly zakládány podle ministerského nařízení ze dne 20. září 1872 č. 52 Zenského zákona (ŠTĚPÁN a KŘIVANOVÁ 2000). Bohužel ve vodních knihách (fond Okresní úřad Hořovice, uloženo v Okresním archivu v Berouně) právě ta část stran, kde by měly být údaje o Vitáčkově mlýně (konkrétně str. 191), schází. Datum vycejchování mlýna a popis umístění cejchu tedy nelze z tohoto archivního zdroje ověřit. Za konzultaci děkujeme PhDr. Radimu Urbánkovi z Regionálního muzea ve Vysokém Mýtě. Za nepřesnosti se čtenářům omlouváme.

K. Žák

Literatura

- ŠTĚPÁN L., KŘIVANOVÁ M. (2000): *Dílo a život mlynářů a sekerníků v Čechách*. – Argo: 1–312. Praha.

¹ Ústav patologické fyziologie 1. LF UK, U Nemocnice 5, 128 53 Praha 2; sikora@cesnet.cz

Český kras (Beroun), XXXIV (2008), 72

© Muzeum Českého krasu

ISSN 1211-1643

ISBN 978-80-903477-3-1